ИЗЛАЗИ СРЕДОМ ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ НА ЧИТАВОМ ТАБАКУ.

ОГЛАСИ плаћаю се од свакога реда из гармонда први пут 4, а после 3 н.
За жиг сваки пут 30 новч.

Предплату прима уредништво и све ц. кр. поште; а у Београду разносител Напредка.

НАПРЕДАК.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА У АУСТРИСК ЗЕМЉАМА На годину 10 фор., на по године 5 фор., на четврт фор. 50 новч. а. вр.
У СРБ. КНЕЖЕВИНИ на годину 100 гроша, на пол год 50 гроша, на четврт год. 25 гроша

Уредништво е у хотелу код „Єлисавате“ на првом кату.

БРОЈ 38. У Новоме Саду, у среду 2. априла 1869. ГОДИНА XXII.

ПОЗИВ на ПРЕДПЛАТУ.

Од 1. априла наступа друга овогодишња четврт и с њом се отвара нова предплата на »Напредак«. Учтиво позивамо пошт. српску публику, да изволи у што већем брою предплатити на наш лист.

Као што нам досадашњи рад сведочи, ми смо своє мнѣнѣ отворено исказивали, неосврћући се ни на материјалну штету, коя би нас отуда постићи могла. Ми ћемо и одсада деловати у досадашнѣм правцу, и у том неће нас поколебати ни вика ни клеветанѣ људи, кои имаући пуна уста родолюбља и пожртвованя, само о своіой користи раде.

»Напредак« ће и даљ излазити преко недељ три пута на читавом табаку. Цена ће му и даљ бити на три месеца 2 ф. 50 н. а. в., на два месеца 1 ф. 70 н., на месец дана 85 н.

Предплата нека се шаље у наплаћеном писму, или средством поштанских упутства, коє тим є удобниє и єфтиниє, єр нити се има толико посла око њих, нити є поштарина толика, као на писма.

У случаю да коме кои брой недоће, нека га изволи благовремено рекламовати незапечаћеним а неплаћеним писмом.

Наручбине без новаца неће се уважити.

КО ЈЕ ЗЛУ КРИВ?

(Г) Дуже је времена, како ми о новосадским општинским стварма ништа неговоримо, а то чинимо с тога, што нећемо, да нам познате лармације подмећу, као да ми народ од добра и благодети одвраћамо, са којим ево већ две године и више како је позната клика Нови Сад усрећила.

Ми мислимо, да је новосадско грађанство доста зла и невоље, и то баш од оних изкусило, који ево данас особито браћу Србе као бабе *проклињу* и *преклињу*, да се сложе и онога човека из блата и каљуге извуку, који је сам себе са својих јавних и приватних порока целом свету на подсмеј изложио.

Ми видимо, да је новосадско србство (иноверци нетичу се нас у овоме моменту) за задатак себи узело, да од свога мађистрата врзино коло за оне људе направи, који су д нас не само са ужасног топчидерског догађаја себе изиграли, него и иначе никакве части ни уважења, како код свестијег дела нашег народа, тако и у туђем свету самоме немају.

У Новом Саду има неколико људи, који без сваког обзира наш свет обмањују и на зло наводе, и ево и дан данас јавно кортешовати неустручавају се, и то за онога човека, са кога је сав неред у овоме граду, шта више, и само изванредно стање проузроковано.

Ми неосуђујемо бедан пук — ми га се неодричемо — али миваиста новосадско становништво, а особито Србље наше сажаљевамо; — но покрај свега тога у онај понор, у ону каљугу, у коју себе неки људи, па собом и безсвестну светину увољују — у ту каљугу ми никако и нигда се спуштати нећемо.

Било је неко доба разговора о измири и поравнању између овдашњих Србаља и иноплеменика — радило се и заваркивало, како је то у рачун познатим људма ишло, који и дан данас великом делу новосадског грађанства мозак заврћу.

Најпосле ево видимо, да јавне листе сведоче, да ми Србљи мање бирача имамо, него остали иноплеменици скупа.

Данас смо, тако рећи, на прагу мађистратске рестаурације — Ми немамо никога, кога би хтели, да ухљебимо — ниједног шегрта, ниједног калфе, коме би хтели масну плату у новосадском мађистрату да потражимо. Свега тога није нам нужда; али ми ипак неможемо, као јаван орган, да новосадске Србе незапитамо: *Хоћете ли, браћо, ви сами — или ће те иноплеменике саме да пустите, да новосадски мађистрат рестаурирају?*

Још има изгледа познатој клика, да ће мудровањем не само нижи сталеж Србаља, него и иновераца неколко за себе придобити. И у нади тој позивају они народ на слогу: куд ћелави Мија — тамо да и сви потегну Турци; они само спомињу слогу и јединство, али јавно своје кандидате неименују.

Ако су кандидати људи од поштења и карактера, што се са њима на среду на јучерањем састанку изишло није? Ако је већ до тога, да се са иноверци на избору меримо и кикамо, онда смо ваљали начела и људе да чујемо, којих ради ми на избор да дођемо. -- Боље би дакле било, да је др Ј Суботић то учинио, него што је, незнам кога, проклињао. —

По наравно, позната клика хоће, да под видом родолюбља и заузимања за незнам каква права, на чело новосадском србству човека изстави, који под више *простих злочинацких* изграга стоји. *Шта више, нека је слава диштрикћаном и коршешу Пери Чарнојевићу: као што чујемо, стигла је јуче наредба од жупанији новосадском мађистрату, да се против башахидсхог посланика* in spe, *иначе кандидата за градоначелника, истрага због проневерених новаца у Гвоздановићевој маси строго поведе.* — (Живили свестни бирачи! У.)

По свом делању неда се притајити, да ће злосретна чета онда тек „славног“ мужа напустити, ако се на мегдану довољан број свестних тобоже бирача непокаже! — Али каква вајда — као кебу иза појаса нико се поштен неће потезати дати. Шта би нам помогло и допринело миру и поредку, све да се „славног мужа“ случајно у последњем часу и одреку, кад иначе у представништво и мађистрат такове људе хоће да увуку, са којим други поштени и мирољубиви грађани, без разлике вере и народности, ни три дана у скупу седити могли неби! —

Ако је ико — Нови Сад је јединих дана имао — Као јаван орган, опомињемо браћу суграђане у последњем часу, да се отресу бестидних људи, који им здарву свест као вампири крв из живаца сисају. — Бирајте браћо, способне и људе од струке; — непрогањајте се по Новоме Саду, кад Нови Сад нити је својина Србаља, нити Немаца и Мађара. У граду овоме има људи и од наше стране и од иноплеменика, са којима се ствар на општу корист удесити даје.

Заман ћемо ми тробојне заставе сваке врсте изтуривати, кад се иначе на смрт и живот гложимо. — Време је још свему — у делању до данас од стране познате колике ми никаква беријета невидимо Дај боже, да хрђави пророци свему будемо. Али новосадски лармација ваља да зна, да ће се више свестних Србаља јадног избора тог клонити, ако се клика раду на чело стави — него што ће чивута и иначе других иноплеменика уз његову кужну „Заставу“ придружити се. —

ДОПИСИ.

НОВИ САД. У 35. бр. „Заставе“ има један допис из старог Футога од 17. марта, који гласи овако:

„Допустите ми, да вам одовуд на она безочна нападања познатa учитеља Новосадска једну малу али важну приповедку испричам: Г. П. М. познавао је одавна у овом месту једног поштеног и доброг станља паора, који се Даша Срданов звао, па пошто је овај пре четир године дана умро П. сачини једну фаличну облигацију од 400 ф. а. в. па још така два сведока нађе као што је и он, те ови облигацију подпишу. По смрти поменута Футожана даде П. облигацију на истога име интабулирати и удовицу тужи. Почем је ова знала, да је њен муж покојни за живота другоме у зајам давао, а не од други узајмао, а и по смрти још је новца остало, нађе се у чуду, те приликом расправе захте да се сведоци закуну, и облигацију да види, будући је дознала, да је њен муж на облигацију крст положио, а сам је писати знао. Бранитељ те удовице увери се, да је обвеза са сведочанством заиста лажна. П. добије немешку грозницу и облигацију случајно изгуби, кад, ма да огласи у новина никада се нашла није, и тако саветован од људи напусти равнодушно дуг од 400. ф. а. в. Е сад нека ми тко каже, еда ли то од њега није било дело поштено и благородно. А ми му одовуд ипак вичемо, да нам је са својим поштењем већ додијао.“

У Н. Саду нема никог од учитеља, коме би се име и презиме са писменима „П. М.“ започињало и да је и немеш осим мене, и по томе држим, да је дописник „Заставе“ са тим дописом на мене циљао, јер ја заиста суму од 400 ф. а. в. од удове Давида Срданова потражујем.

У распри тој између мене и Давида Срдановог из Ст. Футога удовице и мало-

ПОДЛИСТАК.

Европске династије.

(Продужење.)

Пруска краљевска породица єдна је од найвећих у Европи и има сада преко педесет глава, од како се и огранци Хохенцолерна (Хехингена и Сигмарингена) броје главной линии. Нема ни єдне династиє у Немачкой, с коіом Хохенцолерни нису више или мање непосредно срођени. Морганатских бракова ниє пре било у Пруской владаюћой породици, али у новије време било их више пута. Краљ Фридрик Вилелмо III. оженио се после смрти краљице Луизе госпођицом фон Хараховом, потоњом кнегињом Лигничком. Принц Адалберт оженио се госпођицом Терезиом Елснеровом, сестром чувене играчице Фане Елснерове, а мало пре тога оженио се исто тако старешина линиє Хехингена госпођицом Амалиом фон Гаерном. Єдна братучеда краљева, принцеза Фридерика, удала се за талиянског маркеза Пепола. Овай є унук Мирата, некадашњега краља неаполскога, али Хохенцолерни ипак сматраю тай брак као брак са нижим од себе и даю му само права морганатска брака Принц Албрехт, наймлађи син краљев, оженио се морганатски садањом грофицом Хохенавом, пошто є с тешком муком израдио развод свога брака са своіом пређашњом женом, кћери холандскога краља Вилелма I.

Помоћу пруске и Русиє дигла се породица саско-кобуршка среюним брачним свезама тако, да история зна подобна примера само у некадашњим браковима Хабсбургера. Пре полак столећа єдва є ко и знао за мало кнежевство саско-салфелдско кобуршко, коє се єдва видило на европской карти. Метерник и Талеран хтели су га сасвим збрисати и на бечком конгресу већ учинили сходне кораке за његово медиятизованѣ, али ту се диже са протестом млади принц Леополд саско-салфелдско-кобуршка, кои, као брат наймлађи владаюћега херцега, чиняше се, као да га се та свар и нетиче. Метерник се само смешио али Леополда подупре цар Александар, с којим је дошао у Беч као руски ђенерал и по дужем погађању остаде херцештво саско-кобуршко у Немачкой као независна држава. — Из Беча оде принц Леополд у Лондон, где є пре годину дана био у пратњи цара Александра, и по кратком бавленю ожени се принцезом Карлотом, єдиницом принца регента и будућом наслѣдницом на престолу Велике Британије. Овай брак, кои є заключен на заузиманѣ пруского посланика, даде младоме принцу Леополду одлично место у очима света, и мада му наскоро уплив маньи постаде раном женском смрти као и разводом брака његове сестре са великим кнезом и пресумтивним престолонаслѣдником руским Константином, ипак знаде он општу пажню за се приковати своим личним свойствима као войник и државник. Када Грци 1829. тражише краља, беше принц Леополд први кандидат, на кога свачиє очи падоше те му круну и понудише. У први мах прими є он, али после му се учини, да є сувише надевена дипломатским трнѣм, и он є одбиє. Онда се нађе белгиска круна, кою прими без премишљања. Као владар наймлађега краљевства у Европи, беше му с почетка положай доста мучан, али он се знаде утврдити мудрим и политично важним поступанѣм, и кад іош уклони ревенѣ француско, оженивши се по доуги пут єдном кћери краља Луя Филипа, стаяло є после неколико година у његовой руци, да свом синовцу принцу Фердинанду набави португалску круну, кад се ова давала са руком краљице Марие II. Код касниих планова за удадбу краљице Викторије од велике Британиє нису пропустили упитати се и код мудрога краља белгискога, и други Саско Кобургер, єдан нећак Леополда краља, доби руку краљице Викториє.

Да є после било іош кру а за раздаванѣ, зацело би опет дошле на Кобургере, али ниє више било празних престола, докле се непояви прилика са царством у Мехику. По досада реченоме сасвим є природно, да є овай престо понуђен аустриском арцидуки Максимилияну, т. є. зету краља Леополда. Но ако є донде Леополдов савет у таковим приликама показао се као срећан у последицама, мехичка катастрофа свршила се грозно

Ако и єсте породица саско-кобуршка са толиким краљевским домовима скопчана, ипак и у њой ниє било без морганатских „погрешака.“ Брат португалског краља, принц Леополд Франц, рођен 1824. и неко време ђенерал аустриски, ожени се априла 1861 Констанциом Гайгеровом, ћерком єдног музиканта у Бечу. У своє време биля є читава ларма са тим браком, те су га сматрали не само као увреду високих принчевих сродника, него и као увреду немачкога краљевства у обште. С почетка повушаваше принц, да ту ствар гиме колико толико мање неприятном начини, што се потрудио био, да добиє какав наслов за свою вереницу (што у Аустрии ниє баш тако врло тешко); али он наиђе баш у найвишима круговимана неочекиван отпор. По свой прилици мислили су, да ће се он оставити своих морганатских мисли, кад буде видио, да ће иначе морати венчати се са правом цлебейкиньом (од ниска рода). Али принц Леополд или є био узвишен над таковим предрасудама, или му є наклоност тако озбиљна и дубока била да му то ниє ништа сметало. Он не само да се венчао са госпођицом Констанциом Гайгеровом, него направи іош што лепше сватове, одвезавши се са своіом невестомна венчанѣ у цркву у парадном интову, на коме беше славни грб саско-кобуршки, а пред њима око њега и за њим небројени ворайтари и служитељи. -- Као свати бише сви Гайгери, велики и мали, као приятељи њиови — можда половина персонала разлититих бечких театара и опера. Било є ту имена ка: Хорн, Пфайфер и Сенгер итд. Цесаро-краљевски двор виде одмах валингу свох и пожури се, да и без молбе подари титуле и достоянства, коя пре нехте дати. Морганатска жена принца Леополда би узвишена на сан баронице Рутенштайнове и као такова уведена є у списак аустриского великаштва.

(Свршиће се.)

ељтне кћери заступа мене г. др. Стеван аПвловић, тога ради 26. марта обратим се и устмено и писмено на њега, да он у „Застави“ тај допис, ако се мене тиче, као лажљив опровргне, које ми он и обећа, додавајући, да је он уредничству „Заставе“ устмено већ рекао, да је тај допис лажљив.

Но будући у 38. бр. „Заставе“, који је 28. марта изишао, заступник мој, речени г. др. Павловић, тај допис још опровргао није био, то сам отишао к њему и на то га, по обећању његовом, позвао, које он одма преда мном и још два господина, која се код њега у тај мах налазише, и учини, и шта је у четир точке написао и прочитао и обећао, да ће сам уредничству „Заставе“ предати.

Сутрадан састанем се опет с њим и запитам га, шта је свршио, на које ми одговори, да је предао и да ће уредничство „Заставе“ у изводу печатати, почем појединим личним расправама неможе толико места дати, да се у свој обширности печата. (Дакле оном, што је против мене лажно писао, има у свој обширности места; а за мене да се осведочи лаж, нема места!)

Међутим изиђе и 39. бр. „Заставе“ и уредништво ту изјаву није печатало; а да је заступник мој реченои уредничству да се печата предао, у толико мање сумњати могу што је он о реченом против мене допису пред више њих у присуству мом, да је лажан, рекао.

Уредничству „Заставе“ треба највише у интересу његовом собственом да лежи, да оно, што дозна, да је погрешно или лажно у свом листу печатало, исправи и опровргне, да би читаоци поверења у њему свагда имати могли; међутим оно ни на захтевање то неће да учини, а из тога се види, да му исти допис заданим му од мене ранама, ако и привидно, чаробно годи; јер ако се и ништа више с непечатањем изјаве заступника мога постићи неможе, а оно ће остати на мени сумња непоштења бар код оних људи, који „Заставу“ читају, а „Напредак“ нечитају.

Но и то ће бити само код оних људи, који мање или нимало о ствари неразмишљавају; а који исти допис решетали буду, увидиће, да се с њим — кад већ уредник „Заставе“ на моје дописе у „Напредку“ против њега чрез непоштења његовог управљене публику о противном неможе да увери, — желило само паралела између мене и њега повући, пак, бојаги, кад ни ја нисам поштенији, зашто на њега тако ударам, пак ће још и то помислити моћи, да је исти допис у самом уредничству „Заставе“ скован, да га уредник употреби за штит будућим мојим на њега нападајима (кад се ни од два већ претећа безимена писма поплашио и од дописивања против његових недела одустао нисам), јер што он и на мене сумњу непоштења баца, с тим још није своје поштење пред светом засведочио.

Осим тога сваки поле разборит човек и то зна, да кад би тај допис истинит био, и суд се о фалишагу облигације и сведочанства, као што дописник наводи, уверио, да би за такав преступ и законита казна сљедовати морала.

Оволико за сад, мислим, да је доста за моје оправдање речено, а док се тај процес свршио буде, онда ћу пресуду печатати и „Заставиног“ дописника поштење, као и саме „Заставе“, пред јавност још боље изнети; међутим држим, да је мога заступника дужност, кад „Застава“ његову изјаву неће да печата, да је преда „Напредку“, ма да се он иначе с начелима „Напредковим“ неслаже, јер ова се ствар нетиче његових начела уобште, него само понаособ, да ли он као заступник о свом клијенту ма гди истину треба да засведочи или не, на које га ја овим позивам.

Павo Михаиловић
учитељ.

У БЕОГРАДУ 25. марта. *) Овамо е дошло неко талијанско друштво, да представља талијанске опере; оно доби дозволећ и плати таксе пет дуката. Но одма затим певачко друштво у званичним новинама облавлюе и чини публику пажљивом, да нежртвуе новце на туђу оперу и цирк, већ на своє позориште. Ово е све лепо и красно; али ниє упутро прво да се дає допуште па да се то допуштенє у исти мах с друге стране спречава ер би било и паметније и племенитиє, да власт ниє никако ни допуштала — а не с єдне стране допуштати, а са друге правити сметнє. Код нас се у свему придржава — „ориентализма“, али зато носимо црне фракове по западном крою

Међу овдашњим листовима бивају препирке, па долазе до тога, да се туже судовима! Красни поймови о штампи, где цензура у найвећем степену цвета. Уредници се туже тамо, гди су они одговорни, а где е цензура, ту нема тужбе, већ ако оће, онда мораю тужити власт, коя то допушта. Ти наши „слободњаци“ — оће слободу само за себе, а другоме е недаду. Из тог можете знати, каква е — и каква ће бити наша слобода штампе. Официозно „Єдинство“ кад одговара на њему неповольне чланке, служи се говедарским изразима. Та за оне иляде талира, што их порезне главе у Србии плаћаю на „Єдинство“, могло би се од њега бар искати зрео и достојанствен говор. Али овамо се сад већ изгубио рачун о свему, па се ради, као — што се єдва дочекало.

Пре су викали на министра Христића, зашто да се неукину пасоши; а сад ти исти викачи, а саданьи властиници поштрили су Христићеву систему пасоша То су начела „слободе“ (женевске?). — Викало се на жандаре, а сад их е више но икад. — Од пре при министарству унутрашньих послова ниє било жандара; а сад стражаре и дан и ноћ око њега — и господа се чуваю, зато што су — слободњаци — Жандаре и подофицире преоблаче у грађанско руво, да шпионираю. Шпиона на све стране као чета! — Господа слободњаци наши небрину се за унапређенє народнога благостаня, већ како ће они себе одржати — и располагати са повольним сумама.

Кад ће се оно решити регални анак на шећер, каву, спирит и остало, господар Хаџи Томо купио е за своє зетове — и то за регента Јову Ристића, за министра Радивоя Милойковића и за саветника Филипа Христића — велику количину каве и шећера, ер су му казали, да ће тай еспап скочити. Даклем они издаю нов закон за све грађане, а пре обнародованя његовог трче те купую за себе! Да ли има примера, да е што томе подобно учинила толико грђена влада кнеза Михаила? — О сим речени люди односно зетова и тастбине, има ту іошт министара и саветника, кои такве пазаре чинише. Право рече неко тим поводом: сто гроша асне, а илядама талира срамоте Али за тврди образ (т. е. челични карактер) наши слободњака све су по ситнице. Да ли су то злоупореблења, то ће знати сваки, коме врана ниє попила мозак. Сто гроша ниє велики новац; али кад се тако загази у грех за сто гроша, а да како ће онамо, где се тиче на хиляде дуката? Сиротиня нека плаћа и нек ћути, а господа нека заповедаю и — сабираю дукате; а нашто ће найпосле испасти, то се њих мало тиче; али могу и скупо плаћати Давати той господи ружна епитета, нетреба, ер факта сама даће им достойни глас и име.

На „Напредак“ викаху ти „наши“ люди и зато, што се заступаше за кнеза црногорског, па у томе налазе они интриге. Сваки поштени Србин имао би се радовати, да е слога и споразумлєнє између Црне Горе и Србиє; али се зато неможе кривити кнез црногорски, ако ниє све како би требало да е, ер он ниє одустаяо од те свезе, коју е утврдио био пок. кнез Михаило. Кнез црногорски после жалосне и поразне катастрофе поитао е одма изявити своє патриотско сажалєнє о великом губитку по све србство. Кад е проглашен малолетни српски кнез Милан, опет се обратио са честитанєм кнез Никола; али одовуд ниє се учинило оно што треба, већ се некако туђило од тог кнеза. Кад е видио, какав е у Србии правац предузет, а не онай, ког е тай велики кнез Михаило установио био, он предузме пут на север, као сирак, да тражи савета, помоћи и ослона Зато га нико, осим непријатеља нашега народа, кривити неможе. Кнез Никола показао е, да му обшта српска срећа на срцу лежи, да е готов за свой народ све оно чинити, што га к слави и спасеню води. Нашим владарима требало се у том смислу угледати на црногорског кнеза

Осман паша, то страшило по сиротиню босанску и ерцеговачку, иђаше у Реку, да у име свога султана поздрави ћесара бечкога, и том приликом доби орден Леополда првога реда. Осман са његовим изипунима неће моћи дуго по Босни аговати. Жестокости, неправде и насилства нигда немогу дуго трајати, ер притиснуто јаче све на више скаче. Тероризам може за мало имати свой успех, али на брзо мора опадати, или што малаксава, или што людство освешћава се. Жетва мира довршуе се, и на истоку обузеће народе пламен праведног ослобођеня. Ова година тежко ће на миру остати, па при првим появима видићемо и Османа, како ће му звезда залазити за мрачну гору, иза коя се нигда више повратити неће. Бошњаци нетреба да очаяваю; већ куд су све препатили, нек се придрже, а све иде своим током, своим редом, па ће доћи ред и на њи да усликну са радстним гласом: С нами Бог, разумејте, язици, и покаряйтеся! Людска срећа као точак окреће се: ко би доле сад е горе -- вели Гунд лиђ.

ИЗМИРНА (у Малой Азии). Разнели су се гласови по Измирни, да е Русия ушла у траг єдном яком комплоту, кои е био састављен па ту цєл, да се сав владаући царски руски дом из темеља сруши, па да се републиком замени. Комплот овай, веле, да е склопљен и састављен био из лица разне народности и секта.

Прича ова колико е год не вероватна, толико опет може и вероватном бити тим пре што е од револуције пољске неколико пута противу живота руског цара рађено, а друго, што Русия има и доста приятеля кои іой о глави раде и кои су ради, да іой ни трага ни гласа што пре небуде.

Друго е чатанє, да е у Европи мир заключен међу свим владаоцима европским, на дуго времена; а неки опет знаду и рок томе миру, баш као канда су у Призу заедно са европским владаоцима за єдним столом седели и ствар комбинирали.

Да е мир врло пробитачна ствар, то е истина, — па зато Арбанит скоро уза сваку реч и вели: мир, море, мир! Али му опет ни свађа ни найманє мрска ниє, а нарочито освета, кою у час употреби и изврши, чим му се у чест или живот дирне.

Док єдни желе мир, дотле опет други єдва чекаю рат и войну, ер знаду, да их само ово четиристогодишњега робованя ослободити може.

На штету угнетени народа християнски владаоци европски могли би међу собом договорити се и споразумети, да у Европи за неку годину мира буде; но е питанє: да л' би се заключенє тога мира простирало и на домаће устанке и побдине револуције или би се ограничило само на међусобне известне ратове и войне? Могло би се слободно рећи: да би заключенє оваковог мира по народе притиснуте и у тесне пећине збиєне био штетан, ер смо до сада имали довољно прилике у верити се, да цивилизована и изображена Европа на јук и писку бедне раје босанске и бугарске досада ни єдну речицу потрошила ниє а камо ли да е на редовна обште народни суд њиову патню изнели и своју пресуду о том донела.

Ако би се мир, т. е. заключенє мира, и на домаће народнє устанке и револуционе покрете простирао — ков е и немогуће и невероятно — онда би крунисане главе Богу свевидећем за овай грех рачуна давале, а опет у другом смислу, ишло би се с тиме и на то, да се велики потентати за то време овде онде користе.

Француска и тако одамно жуди, да власт бејову укине и да Туниз Алгару присаедини; Русия неуморно корача у унутрашњости Азиє, а Енглеска тек што ниє Русии поднела уговор о деоби Азиє. Ево мира!

За време овога странствованя француског, руског, и енглеског нешто ће вальда и остали владаоци радити, ако ништа друго, а он бар по кою игленячу од сто хитаца, коя ће моћи више люди убити.

С. С. Пожаревлянин.

МЕЛЕНЦИ Јошт кратко време па ће се наша купатила отворити, за то ће вредно бити, о Меленачкой Иниджи на єзеру Русанди за любав. болестника кою рећи.

Ова су купатила за 3 године, одкад постое, због успехе, ков су показала, тако на глас изишла, да се слободно са многим знатним и одавно постоећим купатилама мерити могу Ово е дружгво погрешило, што одма Атестате од они кои су се помогли, узимало ниє, али оно боећи се, да неби ко помислио, да оно шарлатанерію тера пропустило е то, на велику штету купатила. Да е само од троице такове атестате узело, коима су лекари због страшни шкрофулозни рана ногу одсећи тели, и кои су се овде излечили, па би доста било, да свет увере, да е ово купатило за неке болести єдинствено. И то прво за Шкрофле.

Ова колико опасна толико несносна болест тако е већ мах отело, да се свуда и на све стране видити може. Она се най више показуе око врата, оо има е у очима, ногама, рукама и трбуву. Но ма гди она била уверава се сваки кои од нє страда да ће се овде за кратко време излечити.

Ране застареле, или нове ма из кякквог узрока оне постале, за кратко време изчезну. Тако исто костоболя, реума, разне споляшне кожне болести — као красте, лишай, свраб — запалєня било у очима ил на другим ком месту, узетост сгрчене жиле, господске болести, да и саме неке женске болести -- од кои млоге страдаю — овде се лече. Ово се с чистом савешћу и пред Богом и пред людма казати сме.

Колико су год мала средства коим дружтво располаже, допустила, постарало се за угодност купаюћи се гостию наравно ко увеселєня ради у Илиджи иде тай неће овамо доћи, него ће у Карлове Вере, Фиред, Рогатац или Мехадію ићи, ер ће тамо више увеселеня, него овде наћи; но болесницима ниє до увеселєня но до здравля — а и увеселєня у лепо вечером осветлєной променади налазе.

Два лепа омнибуса извозе и увозе госте, ер е купатило изван села. За Квартире, као и за препитанє, колико се год могло побринуло се. Магистрат в. Кикиндски продужиће овог пролећа велику крчму са неколико соба и великом двораном.

Зато се сви они кои од наведени болести пате, учтиво позиваю, и увераваю се, да ће овде изгублєно здравлє наћи. Ово е єдино у Српском месту купатило, ков се свима, а особито Србима препоручити може.

Из САРАЈЕВА. Овамо је дошао архимандрит Пелагић, професор бањалучке богословије. Дошао је са двоицом завтија и у затвор је стављен; но г. митрополит Дионисија сјутра дан извадио га је из затвора и сада је у владичани. Чека се, док Осман паша дође, па да се та парница ријеши. Надамо се, да ће ч. Осман паша ту ствар праведно ријешити, и да се архимандрит Пелагић у брзо врати у Бањулуку задовољен, Г. Пегалић види се човек смирен, кротак и прави христијанин, а његово поштење увидиће и ч. Осман паша, као што је г. Дионисија митрополит већ увидио. Побожност г. Пелагића пријатно дира наш народ овде, јера је свако јутро у цркви и метаниште. Камо срећа, да су сви оваки наши свјештеници! Ја држим, да би то ч. Осман паша желио. —

САРАЈЕВО 23. марта. Несавесно написани дописи из Босне, који су једино из личне мржње, а не из интереса народних противу босанског митрополита г. Дионисије изашли, изазвали су нас, да у атар правде коју о томе речемо, јер и ми смо у свако доба готови нападати на недјела свачија, али никада неможемо допустити, да се због таквих личних интереса многи и многи народни интереси губе.

На основу тога хоћемо по реду и то укратко на све нама познате изишавше дописе истински одговорити, позивајући се на цјео народ и на све врсне народне љубитеље босанске, да они праведно оцјене наше наводе и своје примјетбе безпристрасно доставе.

Ревностни дописник у „Световиду“ казао је да је г Дионисије народ дервентске нахије оглобио 3000 дуката. Ми свима читаоцима објашњујемо, да ни кућа пола тога броја у тој нахији нема, и желили би без многог разговора, да од тога краја народну сведочбу с пуним доказима видимо, по којој би г. дописник имао право јавном мнењу и пресуди ствар предати, као и гг. уредници подобне ствари у своје листове примати, јер све, мати од ока и с клипа речено, знамо биће и гг уредницима као благоразумним људима познато, да може лажно и из личних претензија бити које смета унапређењу буди којег народа. Ми љубимо јавност, љубимо сваку поправку, али недоказане нападаје пред цијелим свијетом осуђујемо. *)

Дописник вели: да је г. Дионисије орган Осман-пашин и да се је трудио преко Цариграда њега задржати, а у повратку његовом да је захтевао, да се учини благодарност од стране народа вишој цариградској власти. На то одговарајући позивамо се на овдашњи православни народ, коме заиста треба више вјеровати, него томе дописнику,

---

*) Да бисмо уштедили сваки труд уреднику „Заставе“, нека му е на знанє, да е овай допис за печатню преписан руком самога уредника „Напредка“. У.

*) Спрам околности, које у земљама под турском владом владају, није дописницима саветно нити подписивати се, нити дописе увек својом руком писати. Исте околности сметају, да поуздане вести могу достављати. С тога уредници јавних листова приморани су ослонити се на поштење дописниково, кога у врло ретким приликама и познају. У.

да народ. велимо, о томе каже, је ли то истина или не?

Даље, дописник је залутао дотле, да је нашега преосвештенога владику у „Јединству“ и „пакленим духом“ усудио се назвати; а у „Напредку“ казати, да он чини безакоња, која се немогу описати; и то није мало речено! Ми би желили, да он тај израз и та безакоња сва поименце свијету на видик стави, да их читајући свијет и цијела његова паства јасно увиди, с чим би г. дописник у самој ствари показао, да је пријатељ народа и његовог унапређења, за које би му цјео народ и просвећени људи заиста благодарност изјавили, а и г. Дионисије би му за искрену такву опомену јавно благодарио, јер ми познајемо г. Дионисију, да он сваку благоразумну опомену рад је примити, које је и стотину пута пред цијелом општином сарајевском, а и пред другим општинама изрицао.

Ми, покрај ових неколико ријечи у име оправдања, питамо г дописника, а и свакога благоувиђавног читаоца, је ли умјестно то толико нападање на митрополита г. Дионисију без основних доказа, кад узмемо у рачун, да је он, чим је дошао у ову епархију штампао и издао врло поучителна окружна писма народу, свештенству и учитељима, којима се свак живи обрадовао, јер до њега у Босни од владике таково што издано није Затим поздрав на нову годину, који врло слободним духом за школе, цркве и слогу народа говори. По том конзисторијска правила и поучително слово, које је приликом каноничке посјете по епархији народу говорио Покрај тога завјетовао је сваке године на бањалучку богословију давати 5000. гроша; на школе сарајевској такођер 5000. гроша, а ако би се гимназија у Сарајеву основала, онда у мјесто 5000 гроша 200 дуката и издржање у свему са платом женске школе у Травнику.

Све то нек увјери поштовану гг. читаоце, има ли право г. дописник, који је из личне мржње онаке грдње на преосвештенога нашега владику сипао.

☐ ЗАДАР 20 марта. Скоро овуда прође Осман паша приликом кад иђаше по наредби султановој поздравити Н Н В В. цара и царицу. У друштву с њиме враћао се наш г. намјестник Вагнер и депутација, која је ишла поздравити Н В. цара у Ријеку.

Шта бисте рекли, шта је о њему судио овдашњи народ, кад овуда пролажаше? И како га је сама његова физиогномија нами представљала? — Кад је изишао из пароброда и базајући онако прегио по тлу марине, народ око њега био се скупио, гдје се могло чути од многих особа талијански: „E' nomo da emdel aspetto“ (човјек свирјепа погледа) — да како! Та и сама његова физиогномија очитује га тираном јадне раје, која ево има много времена да чами под његовим тиранством.

Можете си лако представити, како је било овдашњим Србљима, видјети тога угњетача, кад сами туђин онако мрзи га! Није ли се у њиховим срцама узрујало до жестока гњева?

После он и његова свита с једним частником одпраћени су били у палату намјестникову, а за њим нагло гласба пред палату — дај да се свира у здравље валије и дуката — а раја нека плаче и плаћа!

Наш валија да се покаже имућан, покупова по дућанима задарски трговаца свакођаконије и много гиздавих аљина, да понесе својим булама и ђеци. У вече држао се банкет код г. намјестника, гдје ти се наш валија накитио ad hoc по ону турску; сутрадан ради његове персоне одвезе га царски пороброд „Andrea Ofer“ до Дубровника.

Његов долазак управ изненадио нас је, јер немало нитко није био извјештен о његовом долазку. Кад је пловио речени пароброд у луку, на ком се вијала застава полумјесечна, свак се зачуђен нашао, одкад пароброд аустриски постаде турским? На ово је „Народни Лист“ изјавио своје негодовање: с чега се застава полумјесечна вијала умјесто аустринске, налазећи се у истом пароброду и наш г. намјестник, и да ли је нешто старији валија од г. намјестника? Не само да је ту ствар негодовало мњење „Народнога Листа“, већ и народно, како са стране талијанаша, тако и Србо-Хрвата.

Дај Боже! да се остваре захтјевања српске владе, која, као што већ знамо, понукнула је порту преко једне ноте, у којој се захтјева, да би изволила Осман-пашу дигнути из Босне. Ја дали ће порта пристати на та захтјевања, то ћемо до мало знати; а да по случају порта одбије ренена захтјевања, то онда видјећемо, какве ће мјере предузети српска влада гледе те ствари — да ли озбиљне у корист своју и рајину, или мртве по кроју западне дипломације. (На жалост, глас о тој ноти данашње српске владе није се обистинио; а који су познавали околности садашње у Србији, нису му никад ни вјеровали. У.)

КОТОР 23. Марта. Послѣ дугог болованя престави се 18. о. м у вечност Поп Станиша Матановић из Ћеклића у 75. своіой години. Нѣгове остатке са найсяйниим спроводом окружаваху 12 Свештеника са Г. Прото-попом Стеваном Капичићем, кои га у нѣдра землѣ положише 20 о. м

Поп Станиша є био сваке чести достоян у коег є родолюбиво и патриотско срце кукало. Нѣгова су найвећа и неуморна дѣла била Цркве и сиромахе подкреплявати, а то є и са своіом послѣдном рѣчи засведочіо, говорећи свом сину Войводи и Сенатору Ђуру Матановићу: Синко, свагда буди предосторожан, да неби повода дао сиромаху, да се на тебе заплаче; єр си пред Богом ти и он єдпак.

Ово є он сам сину из тог река'; єр се он у цѣлом свом животу тог држа'.

Вѣчна му памет!

ЦЕЛОКУПНОМ НАШЕМ СВЕШТЕНСТВУ.

Єсте ли живи, ви будиоци народне и християнске просвете?

Свештеници!

Да ли чуєте, да ли слушате грдну и безпримѣрну вику и дреку, коя се на нас, на цркву нашу найпакостниим начином изузела?

Устайте, неоклевайте!

Приионимо свойски отвратити заблуѣене умове са неразборитог свог пута, и опоменимо их, да се не титраю оним, с' коим се сви срећни и славни народи диче и поносе. Њиов несташлук потомци ће наши у грѣх уписати, што их неопоменусмо и неодвратисмо од пута, кои грози паду и свакой несрећной судби народа нашег.

Народ наш допадао є од толико векова у разна искушеня. Данас пак видимо, да сви напред корачаю. Ступаймо и ми напред, но слогом и єдинством Време искушения пека нам за узор служи. Зато будимо сложни, будимо свестни. Хранимо, чуваймо и почитуймо све оно, коє нас до данас у свему найболѣ одржало Блажене кости народнѣг праотца нашег св. Саве непозлѣуймо!

Начело и девиза нека нам у три речи буду: „вѣра, любов и падежда!“

На све вас дакле, господо и браћо свештеници! апелуєм, управлям и подижем глас мој, и управляюћи га позивам вас свеколике, да приионете свойски и упутите народ наш на ону стазу, коя слоги и любови сваки срећни и просветни народ, па и нас руководи.

Нестрашите се, небойте се! пишите, радите, говорите, нек вас народ чує! Покажите, да сте заиста од старии ваши и чему се научили, коє сте сами некад явно пред целом црквом и народом изустили. Нек чує народ то искуство ваше, ту науку вашу; па с' њом ползуйте не само себи но и милом роду и браћи вашой

Страшљивца и найслабии неприятель побеђує, а свештеник такови несме и нетреба ни у чем да буде! Слѣдователно, слѣдуймо сви сложно у обрану наше свете и прадѣдске цркве, да „непосмѣются нам врази наши“. —

Свойски да се изразим: мргодим се, кад чуєм и читам, да има неков браће од свештеника наши, кои против самог себе воюю, угађаюћи неким пакостним дусима, с коим само себи и нашем народу грдну пропаст спремаю; у место да слѣдую примѣру свог народног првосвештеника св. Саве. Овай патрон наш народњи био є отац мира, любови и слоге, то нам история наша вели и нас на то учи. Он є био отац мира, а не распре; отац любови, а не свађе; отац слоге, а не раздора! Зато, слѣдуймо и ми сви стопама нѣговим, пробудимо се из дремежа и страшљивости; пак као што є светитель наш из свете Горе неустрашимо повратио се, да помири браћу своју, тако и ми ступаймо слободном ногом, искреним и правим родолюбием међу распалѣну браћу; осветимо народ наш, пишимо, говоримо, дѣлаймо и чинимо све и сва, што се на срећу, корист и славу нѣгову односи, да нас не осуди као незналице и страшљивце!

Бр. 27 „Заставе“ окаляо є све нас пред целим србством, целом Европом Неки дописник у разлаганю „о кликама у Срба“ пакостном своіом стрелом просуо є и на нас своє помрачене заблуде, с коима жели да нас пред лицем целога света найгадние оцрни. Одбимо то од себе као просту заблуду, и докажимо народу нашем, народу српском, из кога смо и ми проникли: да ту гадну клевету, као истини приятельи рода и народа српског, отнюд незаслужуємо.

У српско банатской краини, на Благовести, 1869.

В. Богосавлѣвић, парох.

ПОЛИТИЧНЕ НОВОСТИ.

ЗАГРЕБ Сабор є 29 марта изабрао 2 члана за магнатску таблу угарскога сабора и 29 чланова долнѣга дома; за горњи дом изабран є Инкеи и Малѣвац; за дольни дом изабрани су: Краљевић, Фодроци, Јосиповић, Шуљак, Баталярини, Лабас, Жувић, Куглер, министар Бедековић, Цар, Вуковић, Херводић, Фалиповић, Јанчо, Анкер, Симић, Хорват, Раух, Малец, Керестури, Шухай, Владислав Пенчевић, Фердинанд Пенчевић, Томашић, Руер, Хац, Јурковић, Оршић, Барабаш

— У први мах явише, да є Н В. потврдило оснивање университета у Загребу іош 15 (3) марта. Сада се явља, да є то потврђенѣ учинѣно сада 10 апр (29 марта).

— Н В. цар д опустио є, да се и пенсионовани официри у граници могу женити без кауције.

БЕЧ. Премештени су: капетан авдитор Франц Улрих од карансебешке у Беч, надпоручик авдитор Теодор Бек из Будима у карансебешку регименту, надранар Хайнрих Боде од друге банске у регулаше, подлекари Алойз Цитербарт од регулаша у градишку, Едуард Буйнох од регулаша у варадинску, Фердинанд Хисек и Себастиян Вотава од регулаша оба у другу банску регименту. Капетан Михаило Стоисавлѣвић од крижевачке регименте поставлѣн є за градоначелника у Ивакићграду. Пенсионовани су: Ђорђе Флориян капетан авдитор крижевачке регименте, Франя Ваничек гимназиски директор у Винковци.

ПРАГ. Чешки „Народни Листи“ овако веле за „Заставу“: „Српске новине „Застава“, орган Миплетићев, кои є до скора био противник садашнѣ владе српске, прешла є од неколико недеља амо међу скутоноше те владе и стала є у ред противника славенских, зашто су є польске новине без оклеваня узвисиле на сан „найболѣга српскога листа“. „Заставу“ треба сада сматрати као полузваничан орган српске владе, коя у њой на явност дає многе ствари, коя тек после биваю потврђене у званичном „Єдинству“. — Поштовани чешки лист преварио се, што є єдан и други брой „Заставе“ био у Србии узапћени, пак мисли, да „Застава“ ниє пре била скутоноша садашнѣ владе у Србии. Узапћиванѣ чинѣно є само вента ради, да би публика помислила: нуто люте опозиције! „Застава“ єсте и била є само филиялни депов полузваничних послова од приятеля нѣнога уредника.

-- Из Чешке многи се селе у Русию.

ЦРНА ГОРА. Ново рођена кнежева кћи крштена є на Цетиню 17. марта са великом свечаности. Као што є познато, кум є био руски цар, кога є при крштеню заступао кнез Дугорук. и У Црной Гори због тога велико є веселѣ.

БУГАРСКА. Како се явля из Бугарске, тек што ниє тамо буна обшта букнула. Народ само чека на знак устанка од привржене бугарске владе, коя се на Балкану већ устроила.

ТУРСКА. Египатски вицекраль веро се са кћери султана Абдула Мецида.

БУКУРЕШТ. При изборима у сабор испали су све сами владини кандидати у Букурешту. Ни Браћан ниє изабран.

ИТАЛИЯ. Талиянски листови знаю за веће појединости неке о погодби међу Француском, Италиом и Аустриом По њима главна определѣня тичу се слаганя у источном питаню, погодба ради римскога питаня, затим неке промене у граници међу Аустриом и Италиом и Аустриом и Турском; ако би пак у случаю рата Француско-пруског Русия помогла Пруской, добиће Француска од Аустрие и Италие по потреби 100 — 300,000 войника у помоћ. Ако неби овога рата било, опет остаю оне друге точке; али у Флоренции држе као у воску, да ће рата бити.

— У програму за светованѣ у „васеленском“ сабору римокатоличанске цркве стои међу осталим и та точка: да сабор припозна потребу моралну световне власти папине; да се догмат изрече непогрешимости папине и нѣгова врховна власт над васеленским сабором; да концилия уклони злоупотреблѣня, коя су се увукла у гдекоє цркве, кралѣвине и фратарске ордене.

ЛОНДОН По прорачуну државном за 1869 претиче доходка за скоро три и по милиона фунти стерлинга (35 мил. фор.). Због тога ће се умалити неки порези, укинуће се улазна царина на жито, неки штемплови итд.

АМЕРИКА. У руской бившой Америци, сада територии Аляшки североамеричке републике, нашли су на три места врло богате руде злата. Будући є ова земља далеко на северу, то се може због зиме само 5 месеци дана у години копати злато

Явна кореспонденция.

У Стеяновце. — Вальда ће се скорим школе наше у смислу саборских заключеня и найв. наредбе уредити, пак ћемо онда знати, кога ћемо на одговор повлачити; а познато є. да є прелазно станѣ увек било найгоре, па на жалост то се опажа и у нашим школама. Покушайте найпре код окружнога г. директора, па ако не буде лека, можемо све и на явност изнети.

ДАНИЦА лист за забаву и књижевност број 8 донео је ове предмете: „Пусти речи“, песма Мите Поповића; „Чудан свет“, роман Јаше Игњатовића (продужење); „Мејрима“, балада П. Деспотовића. „Све у своје време“, приповетка (продужење); „Три велика путовања I Откривање Америке (продужење); „Алфонсо Ламартин. — Овом броју додата је слика париске моде за месец марта. — Уз овај број иде осми табак „Чајчине могиле“, украјинске приповетке, превод с польскога.

Даница излази сваких 10 дана на табаку и по велика октава. Свакога месеца додаје се бојадисана слика париске моде (челикорез) Цена јој је тромесечна 1 ф. 30 н. а. в. Предплата се шаље уредништву у Н. Саду.

СКУПЉЕНИХ СПИСА

Косте Руварца

други део

ушао је у штампу и биће за кратко време готов. У овом делу критички су списи и драматски преводи Изнеће до 30 табака.

Предплата је само 1 ф а. в.

Предплатити се може у уредништву „Даници“ и „Напредка“ у Новом Саду.

ВУКА СТЕФ. КАРАЦИЋА

„Српско-латинско-њемачки рјечник“

најновије издање године 1852, на великој четвртини, 54 табака велики.)

Послије ускрса ове године повисиће се томе рјечнику цијена на 8 фор. аус. вр; зато дајем то на знање свијема љубитељима Српске народне књижевности и Српскога језика, да би су могли себи ту драгоцјену књигу, која је жеље имати, набавити до тога рока још по стару цијену, т. ј. ком. по 7 фор. аус. вр.

Ко ми новце напријед пошаље ја ћу му послати одмах рјечник, а ко није рад новац напријед слати, томе ћу послати рјечник на поштанско поузеће (per Nachnahme),

У Бечу 22 Febr. 1869.

Ана, удовица
Вука Стеф. Караџића
Landstraße, Marokaner Gasse Nr. 3.

Књижевни позив.

Истина да ме је старост обузела, и да су ме очи издале, али окружен нашом красном омладином друштва „Првенца“, на коју народњаци Далматински своју поуздану наду за срећнију будућност полажу, и неки од дружтва су ми обећали, да ће ми сав нуждни материјал умни за књигу набавити; примио сам се издавања и уређивања Магазина српско-далматинскога, да нам се ова давнашња књига не загре, доклен је млађе силе у своје руке не прихвате.

Ово јављајући, молим наше књижевнике, који су далматински Магазин са својим радом подпомагали, и све предбројнике. који су га са својим пожртвованим новцем издржавали, да се у напред са својим писмима на мене обраћају.

Цјена књиги од 12. табака одређена је 60. н. а изаћи ће тек се довољан број предбројника пријави.

У Задру 3. febr. 1869.

Ђорђе Николаевић.

Књижевни оглас.

Умољавам Г. Г. Скупитеље којима сам Оглас „Срећна кћи у оца и Мајке“ послао, да ми што више Предбројника без новаца скупе и Имена пошљу, — а кад књиге приме, онда да ми невце пошљу. — Књиги је рок продужен почем увиђам да сваки радије кад прими књигу плаћа, него напред.

Тома Теодоровић.
адвокат.

Припослано

Свака пристойна кућа желиће пре свега, да има лепо тапетане собе. ***Базар од тапета Е. I Фишера*** (Kärntnerring, Nr. 15 gegenüber dem Prinz Würtemberg Palais) има богато стоваришће француских и енглеских папирних тапета, као и патентованих дрвених провидних рулова. те ову фирму препоруємо што топлиє у интересу наших читателя. Она разашиљѣ бесалатно ценовнике и мустре

Драматски списи
Николе Недељковића
члана српско народнога позоришта.

I. ДЕЈАН, жупан требињски, драмат у пет делова. Цена 50 н.

II МИЛУТИН, краљ српски, драмат у пет делова. Цена 50 н.

Добити се могу код самога писца (сада Н Саду), у платоновој печатњи, и у уредништву „Напредка“ и „Данице“ у Н. Саду.

Трошком књижаре **Алекс. Вагнера** у **Вуковару** изишла је

Ко би хтео француски и енглески као и немачки и српски језику да учи, или ко би од гимназиских ученика из гимназиских предмета приватна предавања радо слушао, као и стенографију немачку учити хтео, нека се обрати уредништву листа овога, гди ће на теоретично и практично наученог учителя у споменутим предметима упућен бити.

НАЈНОВИЈЕ.

ПЕШТА. Делегације састаће се месеца јулия.

Барон Липтаи и Майтењи постављени су кр. комесарима у пештанской вармеђи.

Кажу о начину, како влада мисли поступити при преустрояваню муниципия, да намерава целу землю поделити на округе земаљске обране, а на ове да се има наслонити и политично поделјнѣ.

РУСИЯ. Енглеске вести из Азие являю, да су Руси продрли већ до реке Окса, кою су некоя оделѣня ради прегледаня предела већ и прелазила. Због среднѣ Азие раде Енглеска и Русия на погодби међу собом. По свой прилици кад се ове две главне силе светске међу собом погоде због среднѣ Азие, приступиће и погодби у источном питаню.

ТРГОВИНА.

ПЕШТА 30 марта. Шенице ове недеље се продало 100,000 ваг. цена е са 5 н. попустила. Ражи 40,000 ваг. старом ценом. Єчам за пиваре радо купую и добро се држи цена, могло се прометнути 40,000 ваг. Зоби 25,000 ваг. ценом до 1 ф 85. Кукуруз 50,000 ваг. са неколико новаца пао, ер е и приде на сребро пало. Брашна 52,000 центе без особите промене у цени цента говеђине до 27 ф- свиньетине до 32 ф. 50 н Вуне 1500 центи са мало нижом ценом. Решица непролази, стара распродата, нова се некапарише, ер продавци много ишту. Олай такођер некупую, шљивовица и комовица нема купаца- Свиньска маст варошка нема купаца Свиньска маст варошка до 41 ф 75 без бурета, српска до 40 ф. 25 транспто. Сланина 2000 центк вишом ценом. Суве шљиве босанске до 8 ф 50, Бела пасуль купую за стране землѣ и плаћаю до 4 ф процеђен мед 19 ф. српски сирови 16 ф. 50 Восак из друге руке до 114 ф. Шишарке српске до 15 ф. прве мађистратске 18 ф. Ситна паприка до 16 ф. исто тако и меуне.

Сирове коже кравие живо су пролазиле тешке до 29 ф. воловске слабо траже тенке плаћаю до 70 ф. телеће довозе мало, без глава 134 ф. са главама да 120 ф. коньске некупую. Овчиих кожа има да 40,030 ком- српских, пале су са 3 — 5 ф. продало се само 8000 ком. јарчие до 200 ф. Остале струке нису пролазиле Српске и босанске зечие коже до 40 ф. за 110 ком.

Учинѣне коже летњи еспап добро е пролазио.

Бечка берза од 29. марта.

5 проц. нар. заим	—	—	—	—	—	71.—
Лозови 1839.	—	—	—	—	—	206 —
„ 1854.	—	—	—	—	—	95.25
„ 1860.	—	—	—	—	—	104 —
„ 1864	—	—	—	—	—	128 70
Комска рента	—	—	—	—	—	24.—
Зем. растер. угарске				—	—	81.—
„ „ срб. бан.	—			—	—	79.20
„ „ хрватско-слав.				—	—	80.—
Акције нар. банке	—	—		—	—	730.—
„ кред.завода		—	—		—	294 20
„ држ. жел.	—	—	—		—	333. -
„ потиске жел.		—	—		—	218.—
„ дун. паробр.		—	—		—	576.—
„ пешт. ланч.		—	—		—	685 —
Зал. писма угарска		—	—		—	92 25
Лозови кред. завода		—	—		—	16.650
„ дун. пароброд.		—	—		—	97.50
„ триестински	—	—	—		—	120.—
„ будимски	—	—	—		—	38.25
„ Салм	—	—	—		—	42.50
„ Палфи	—	—	—		—	35 50
„ Клари	—	—	—		—	37.50
„ Ст. Женоа		—	—		—	34.—
„ Виндишгрец		—	—		—	23.—
„ Валдштайн		—	—		—	24 50
„ Кеглевић	—	—	—		—	16.50
„ Рудолф	—	—	—		—	15 50
Сребро	—	—	—	—	—	123.65
Дукат	—	—	—	—	—	5 93
Наполеондор	—	—	—	—	—	10.03
Империял	—	—	—	—	—	—.—

Телеграфисани бечки курс од 1. апр.

5 проц. металици	—	—	—		—	62 30
Нар. заим	—	—	—	—	—	70.60
Акције нар. банке	—	—	—		—	728.
„ кред. завода		—	—		—	292 —
Лондон	—	—	—	—	—	124.70
Сребро	—	—	—	—	—	122.65
Дукати	—	—	—	—	—	5 86

Пештанска берза од 29. марта

Пешт. ком. банка	—	—		—	635
„ зан „	—	—		—	350
„ штед. акције	—	—		—	1700.—
Будим. „ „	—	—		—	700.—
Пешт вал. млина акције		—		—	1275.—
Ланчаника	—	—	—	—	685.—
Тунела	—	—	—	—	1 10—
Уг. др. осигур.	—	—	—	—	670.—
Сегед парн. млина	—	—	—	—	600.—

ПАРОБРОДСТВО.

Н Сад — Земун: нед. уторн. четв. пола 1 после подне.
Н. Сад — Оршава: четв. пола 1 сат после п
Н Сад — Пешта: нед. угорн. четв. 1 с. п. п.
Беч — Пешта сваки дан пола 7 сати у јутру.
Пешта — Земун понед. среда суб 7 сати јутро.
Пешта — Оршава: среда 7 сати јутро
Базиш — Оршава петак пре подне.
Пешта — Беч сваки дан 6 сати вече
Београд — Пешта: уторн. четвр. нед. 8 с јутро
Базиш — Београд: субота после подне
Галац — Пешта: уторн јутро.
Сегедин — Земун: среда, суб јутро.
Земун — Сегедин: нед. четвр. подне.
Сисак — Земун: уторн јутро.
Земун — Сисак: петак јутро.
Брчко — Београд: четвр. јутро.
Београд — Градиште: нед. петак јутро.
Београд — Брчко: среда јутро.
Градиште — Београд: суб. јутро понед. подне.

ЖЕЛЕЗНИЦЕ.

Пешта — Беч: сваки дан, пол. 7 с. 34 м. јутро, дол. 1 с. 52 м. после п
Беч — Пешта: сваки дан, пол. 2 с. 30 м после п. дол. 9 с. 15 м. вече.
Беч — Базиш: пол. 7 с. 45 м. јутро и 8 с. вече, из Пеште полаз. 5 с. 19 м. после п. и 6 с. 31 м. јутро, долаз. у Базиш 9 с. 10 м. пре п.
Базиш — Беч: полаз. 5 с. 55 м. после п, из Пеште полаз 9 с. 55 м. јутро и 9 с 30 м. вече, долаз. у Беч 6 с. 39 м. вече и 6 с. 3 м. јутро.
Будим — Трст: полаз. 6 с. 35 м. јутро, долазак у Трст 8 с. 14 м. јутро.
Трст — Будим: полаз 6 с. 45 м. вече, долазак у Будим 7 с. 58 м вече.
Пешта — Арад: пол. 6 с. 31 м. јутро и 5 с. 19 м. вече. дол. у Арад 2 с. 52 м. после п. и 6 с. 11 м. јутро.
Арад — Пешта: пол. 12 с. 26 м. после п и 8 с. 47 м. вече, дол. у Пешту 8 с. 56 м јутро.
Мохач — Печуј: пол. 12 с. 25 м. пос. п. и 4 с. пос. п долаз. у Печуј 2 с. 45 м пос. п. и 6 с. 20 м. вече.
Печуј — Мохач: 9 с. 35. м. јутро и 1 с; 2 м. пос. п.

ОГЛАСИ

Подписани има овим част до знања доставити, да е он локалитете у **Шуловой башти** назване код

„БИРХАЛЕ“

у улици од „беле лађе“ 5. априла (24. марта) о. г. примио.

Будући ће подписани подузимач све учинити, да високо поштовану публику задовољи добрим елом, непоквареним пићем и учтивом послугом, то пун надања очекуе врло велику посету.

Найпонизнији подузимач
74—1—1 **Антониє Вагнер.**

Своєвольна лицитация.

Кућа на главной пијци у Новом Саду бр. 42 коя е на згодном месту и двокатна, те е с тога згодна за кирију и због своє велике авлие од 633 квад. фати за свако друго подузеће, продаваће се 26. апр. п. р о г. пре подне у девет часова на своєвольной лицитации

Ближа условља могу се дознати од самог властника те куће Іосифа Гилминга у Новом Саду усмено ил писмео. 71—2—4

Оглас.

С одобренѣм ц. к државног ратног министарства биће одсада у граду Варадину сваког четвртка недељни вашар.

Ово се до обштет знаня доставља с тим додатком, да се све виктуалие, што се на вашар донесу, кроз по године дана ослобођаваю од плаћаня вашарске таксе.

Од ц. к. магистрата милитарскога комунитета Варадина 2. апр. (21 марта) 1869.

73—2—3 Седоглавнѣ градоначелник.

Оглас.

Овим пошт. публици до знаня ставлям, да сам на пијци у римокатоличкой обштинской кући отворио радњу са конфекциом. т. є. са хаљинама и огртачима женским, као и са шеширима мушким сваке врсти, а и за гг. свештенике, ћелепуше и шешире. Пошто су ове назначене ствари из првих кућа бечких, то се надам да ћу са моим великим избором а найумеренном ценом пошт. публику найболѣ задовољити.

3—3 Тоша Вуковић.

Клавир

са 7 октава, найновиег фасона, звучан, продае се због путованя. Ближа известия даю се у редакции овога листа.

68—2-3

Од 1. мая о. г пор.

биће са моим заводом за васпитаванѣ девојчица у зданию грчке школе (где е сад кр. телеграфско звание).

Являћи ово п. н. публици част ми е приметити да ће локалитети институтски бити у новом стану врло удобни и пространи, а што е найглавније, уз институт има велика прекрасна башта са сенастим шеталиштима, у коіой ће се подићи за васпитанице гимнастичка школе.

Такођер се примаю женска дечица, кою родитељи нежеле давати прерано у явне школе, и за обучаванѣ њиново плаћа са месечно само 2 ф. а. в

Я ћу се и далѣ старати, да мой институт одговара сваком праведном изискиваню, као што с правом могу казати, да ми е рад досадашњи у овой струци био савестан и користно за питомице. 61—3—

Амалия Терзића р. Моро

ТРГОВАЧКО УЧИЛИШТЕ
у Бечу, Leopoldstadt, Praterstrasse Nr. 32.

Контора за преподаванѣ трговачких наука,

управитеь КАРЛО ПОРГЕС.

У посебном оделеню, скопчаном са заведением, а за оне, кои су узрастом, положаем предходним изображенѣм и заниманѣм одклонѣни од школе, непрестано се примаю ученици и ту се припремаю за испите код свию новчани заведения. 56—6—12

Радикално допунѣнѣ мушке снаге
чрез

ЕКСТРАКТ МУЖАСТВЕНОСТИ.

Из вегетабилия и минералия (за изнемоглеемоћне и сифил. реколвалесцените без разлике узраста и пола) добивено вештаство, кое уклаия полну слабост, у већини случаева изгубљену снагу допунява и већ по кратком времену уклаия ужасне последице онание, разблудности и накажености.

Може се добити уз припослату суму и найефтиније рекомандовано) у строжайшу дискрецию чрез др. Крамаркѣвиће. (Беч, Wallnerstrasse, 7). Флакон 2 ф. аустр. вредн. са упутством за употребляванѣ. 36—6—6

П. Н. публику у обште, посебице пак ***хотелере, кафеције, гостионичаре*** итд. при ***приближаваню топлог доба од године*** чинимо пажљивима на у ***свом свету чувене*** ц. к. искл. прив.

ОБШТА ПОТРЕБА!!!

Већ у ширим круговима

позната и славна у Аустрии и Француской
Патентована

СРЕБРНА ДУГМЕТА ЗА КОШУЛЂ

са рупицама за пришиванѣ,

кои су особито згодна за пришиванѣ на женске манжете, имаю седам осмина **праве вредности сребра** и траю дуже него ма какво перило **немогу се нити пранѣм, нити ролянѣм и пегланѣм пресавити или уобште повредити.**

За **пробано сребро** јамчи фабрика марком од пробе.

Дугмета (пуцета) могу се добити у три величине и стои

Нр	1	2	3	) иста гилоширано са 10
туце	60	70	80 н.	) и по туцету скуплѣ,

Купцима на велико пристоли рабат.

61—3—12 **MORITZ KNEPLER in Wien**
Mariahilf Nelkengasse Nr. 6

Privilegiumsbesitzer und Meerschaumpfeifenfabrikant.

Елегантно

ПРОЛЕТНѢ ОДЕЛО,

капут чакшире и прслук

од найболѣ материе найновия кроя

16 ф.

Помодан

ГОРЊИ КАПУТ

8 ф.

найболѣ каквоће

ПРОЛЕТНЊИ КАПУТ

10 ф.

ДАЉ НАЈЕФТИНИОМ ЦЕНОМ:

Пролетнѣ капути	— —	од 6	до 26 ф.
Пролетнѣ одело	— —	од 16	до 40 ф
Горњи капути сваке боє		од 8	до 28 ф.
Летнѣ одело	— — —	од 10	до 36 ф.
Летњи капути сако	—	од 4	до 22 ф
„ „ жакети	—	од 8	до 28 ф.
Салонически „ црни	— —	од 16	до 28 ф.
Фрак и герок	— —	од 16	до 32 ф.
Салонско одело подпуно		од 24	до 45 ф
Свешт. капути	— —	од 18	до 36 ф.
Ловачки „	— — —	од 6	до 24 ф.
Канцел. „	— — —	од 3	до 12 ф
Стрелачки „	— —	стална цена	10 ф.
Шофроци	— — —	од 8	до 26 ф
Путн. губа с кукуљицом		од 8	до 28 ф
Милит. блузе	— — —	од 7	до 18 ф.
Пролетнѣ чакшире	—	од 4	до 12 ф
Летнѣ „	— —	од 3	до 10 ф.
Различни прслуци	— —	од 2½	до 8 ф
Платнено одело	— —	од 10	до 24 ф.
Гимнаст. одело	— —	од 2½	до 8 ф

што болѣ препоручую се у

МАГАЗИНУ ЗА ОДЕЛО

(одликованом найвишом наградом)

КЕЛЕРА И АЛТА

Беч, Graben Nr. 3, 1. Stock, zum „Stock im Eisen“, Ecke der Kärntnerstrasse.

Наручбине уз назначенѣ ширине груди преко груди и леђа) струка и дужине кракова, молимо да се изволе дати са означенѣм боє и цене по ценовнику, а из вршенѣ наручбине нека се нама оставити изволи, ер ми е дин о ради сигурности наручителя и додаемо сваком пакету писмено јамство да од нас узето оделоако ние повољно примамо натраг без прекословља. —

Ценовници на жељу безплатно и франко — Ношено руво, особито већина горњих капута, црних капута, чакшира, продаю се сиромашнима што савестние ефтином ценом.

Будући да у нашем огромном стоваришту сваку меру имамо, што кроимо найбољи еспап уз найсолиднии посао, а што ефтиние, што ми само затим тежимо, да годинама стечено добро име свуда стално утврдимо, лако е постало не само нашим пошт. муштерияма, него свакоме, да с поверенѣм своє одело код нас купуе

С тим препоручуемо се благоволеню пошт. публике, као и нашим уваженим муштерияма, с молбом, да нас почаствую што живљим купованѣм.

7—44 С поштованѣм

Keller und Alt,
Schneidermeister. Besitzer mehrerer Auszeichnungen,
Inhaber eines Kleider-Magazines in Wien, Graben Nr. 3, zum Stock-im-Eisen.

Хазенштейн и Фоглер.

ВЕПРАВЛЕНИЈА ЗА ОГЛАСЕ.

БЕЧ,

Хамбург, Берлин,
Франкфурт н М.
Базел, Цирих, Лайпциг.

ОГЛАСИ

точно се посредую
уз рачунанѣ оригиналном ценом
у новинама свию земаля.

Списи новина туне и франко.

Докази листа за сваки оглас.
Користи рабата, сасвим по обичаю важећем код самих новина.
Прорачуни трошкова своє на жељу на услугу. 27—4

Од 26 година постоећа земаљско-овлашћена

Фабрика машинских паркета

Стефана Боровичке и Сина
у Бечу

Heiligenstadt, Nussdorferstrasse. — Niederlage. Stadt, Herrengasse Nr. 10.

являм овим покорно високом племству и п. н публици, да има по найевтинию цену свагда велико стовариште од **20,000** до **25,000 комада** найелегантниих до найординарних **паркета засобе** за кое горе именовани **за 5 година јамче за све мане.** Илустровани ценовници за п. н. господу, неимаре и подузимаче шаљу се на исканѣ (бесплатно. 72—1—6

Издавитель Властник и одговорни уредник Јосиф Шонвиц

Брзотиском Игната Фукса у Новом Саду